

سنة : ۲

ربيع الاول ۱۳۴۳

ابول ۱۳۴۰

صالي : ۱۶

دار الفنون

حقوق فائز و مستحق

حقوق اقتصاديات

ايکي آيه بر سر ارنور

منه رجات

قسم حقوقی :

- قضا صلاحيتك شخص وموقع اعتباريله تحديدانى [جميل]
مديونلره عائد حقوقك دايئرل طرفندن ادعاىي [رشيد]
مسئوليت عقديه ومسئوليت جرميه [صديق سامي]
فردى حقوق اجتماعى حقوق واستحالة دولت [ادیب]

قسم اقتصادى :

- اجتماعى مسئله نك فرائز جبهه سندن كورونوشى [فاضل]
اقتصاد ملي [منير]

استانبول — مطبعة طامره

۱۳۴۱ — ۱۳۴۳

مسئولیت عقدیه و مسئولیت جرمیه

responsabilité Contractuelle et responsabilité délictuelle

غرب حقوق مدنیّه سنده مسئولیت حقوقیه نك اساسی فاعلك « fautes » یدرم فرانسه حقوق مدنیّه سیله اوندن ملهم حقوق مدنیّه لرده اشبو قصور fautes ؛ عقددن متولد بر وجیهه نك اخلاقی موضوع بحث اولسنه کوره « fautes Contractuelles » و برکونا وجیهه عقدیه موجود اولمقنیزین شخص آخرك متضرر اولسی یعنی برجرم delit ویا شبه جرم quasi-delit ایقاعی حالنه کوره ده « fautes délictuelles » نامیه ایکی قسمه تفریق ایدلمشدر. بوقصورلردن متولد مسئولیتلرده « fautes délictuelles » و « fautes Contractuelles » مسئولیت جرمیه « fautes délictuelles » قسملرینه آریلیر .

بوتقسیمك لروم وفوائدی فرانسه ده برچوق مناقشاتى موجب اولش بالخاصه موسیو پلانیول Planiol اساسسز ولزومسز برتفریق اولدیغنی ادعا ایشدر . پلانیولك چوق قوتلی اعتراضاته رغماً قلاسیك نظریه كرك نظریات وكرك تطبیقات ساحه سنده اسكى قوتیه حکم سورمکده و برچوق اینجه و مشکل مسائل تولید ایله مکده در . بز ؛ اولاً ، قلاسیك نظریه بی بعده موسیو پلانیولك اعتراضاتی والک نهایت نظریه نك تطبیقاتده تولید ایندیكى شایان دقت مسائلی تدقیق وایضاحه چالیشه جعفر :

« fautes Contractuelles » برعقدك اجرایی حسیله موضوع بحث اولور . بر وجیهه عقدیه نك اخلاندن یعنی (debituer) ك كندیسی (داین Crèancier) . ربط ایدن عقدك تولید ایلدیكى وجیهه بی ایفا ایتمه مستدن عبارتدر اساس اعتباریه (debituer) تعهدندن آنجق وجیهه سنی ایفا صورتیه خلاص اولور . بو وجیهه نك تماماً ویاخود وقت معینده عدم ایفای کیفیتى (قصور عقدی) در . بوعدم ایفا نتیجه سنده مدیون مقصره ، دائماً ؛ یالکز ایفایه مجبور اولدیغنی تعهدی جبراً ایفا ایتدیرلمکله اکتفا اولمز . بو تعهدك ایفای ممکن دكسه (داین Crèancier) ك ضرر وزیاتى تضمینله ده مکلف طوتیلور .

« قصور جرمی *faute delictelle* » ایسه « حقوقاً یکدیگرینه بیانجی اولان اشخاص آراسنده متکون ومولد وجیهه بر فعلدر » صورتنده تعریف ایدلمکده در . یعنی بر عقدک عدم اجرایی کیفیتندن آری اوله قرق ، ایستر قصد اضرارله ، ایستر علی العاده بر کیمسه نك رعایت مجبور اولدینی تدابیر احتیاطیه بی عدم ایفا احتیاطی لرغیله ، شخص آخری اضرار ایتمکدن عبارتدر .

شو ایضا حادثن ایکی نوع قصور آراسنده بعضی فرق لک موجودیتی مستبان اولور . فی الحقیقه « قصور عقدی *faute contractuelle* » ده اولجه موجود بروجیهه نك عدم ایفای موضوع بحث اولدینی حالده « قصور جرمی *faute delictuelle* » ده بروجیهه متقدمه نك عدم موجودیتی وبروجیهه متأخره نك تولدی کیفیتی موجوددر .

اشبو تفریق نقاط آتیهدن دولایی اهمیتلی عد ایدلمکده در :

(۱) بر فعلک قصور تشکیل ایدوب ایتیه جکی ایکی نوعده عینی قاعدهیه تابع دکلدر . بعضی خفیف افعال مسئولیت جرمیه ایچون قصور تشکیل ایتدیکی حالده مسئولیت عقدیهیه اساس اولاماز . قصورک درت درجهیه تقسیمی بر نسبی بر لحظه ایچون نظر اعتباره آلنیرسه « قصور اخف *faute tres légère* » ک موجودیتی « مسئولیت جرمیه ایچون کافی اولدینی حالده مسئولیت عقدیه نك موجودیتی ایچون (ودیعه *depot*) کی « داین *Crèancier* » حقتده تقع محض اولان مقاولاتده « آغیر قصور *faute lourde* » بیع ، ایجاره ، شرکت کی عاقبتنک منفعت مشترکسی موضوع بحث عقودده « قصور خفیف *faute legere* » ونهایت اعاره کی بالکز (مدیون *debiteur*) ایچون مفید اولان عقدلرده ایسه (دها خفیف قصور *la faute la plus légère* » آرانیلیر . یعنی قصورک درنجی درجه سی اولان (قصور اخف *faute tres legere*) مسئولیت عقدیهیه اساس تشکیل ایده مر .

(۲) کلفه بینه نقطه نظرندن هر ایکی قصورک تفریق ایجاب ایدر (قصور عقدی) ده بر فرضیه قانونیه ، برقرینه موجوددر . حالبوکه « قصور جرمی » نك موجودیتی داینک اثبات ایتسی لازمدر . فی الحقیقه بر مدیون *debiteur* تعهد ایتدیکی وجیهه بی ایفا ایتمه مکله مقصر حکمنده در . بونک عکسنی یعنی عدم ایفاده مقصر اولدینی ، بو کیفیتک بر سبب خارجی ایله حصوله کلدیکنی ، مقصر عد ایدیلن مدیونک بالذات اثبات ایتسی مقتضیدر . بناءً علیه کلفه بینه

(مدیون debiteur) • عاؤدر . جالبوکه جرائم مدنیہ متداثر موادده یعنی « قصور جرمی faute d'ictuelle » ده ضرر وزیان طلب ایدن (داین Crèancier) ك مدیونك قصورنی اثبات ایتسی ایجاب ایدر . یعنی كلفه بینہ داینه عاؤدر . كوریلوركه اساس مسئله (داین Crèancier) ك وضعیتنی تعیین ایتكدر . مواد عقدیده وجیهك عدم ایفاسنك سبب حقیقسی تنویر وایضاح ایتك داینك یداقدارنده دكلدر . بواعبارله مقصر اولدیغنی ادما ایدن مدیون سبب حقیقنی ایضاح واثبات ایتكدر .

(۳) هرايکي قصورک توليد اينديکي مسؤليت درده تضمين ضرر کيفيتي ده يکديکرنندن فرقليدر . قصور جرميده تضمينات دهاکليتيدر . في الحقيقه فرانسه قانون مدنيسي قصور جرميدن متولد تضميناتک مقداري ني تعين ائتمه مش يالکتر حصوله کلن « ضررک تضميني » لزومني ذکر ايله اکتفا ايله مشدر . فرانسه محاکمي بوقرمني « سببیت ويريلن ضررک تماماً تضميني » صورتنده تفسير ايتمکده در . حالبوکه مذکور قانون مدنينا ۱۱۵۰ نجی ماده سي قصور عقدي ده بوتضميناتک مقداري تي حيله dol ايله على العاده اهمال و تراخي بي يکديکرنندن تفريق سورتيله درجانه تقسيم ايتمشدر . ايکنجی حالده آنحق عاقدک عقده نظر اعتباره آلدیني ضررک تضميني ايجاب ايدر . تضميناتک بوضورتله تخفيف وتنزيلي ؛ مديونک عقدي بابارکن وجيبه سي عدم ايفا حالنده نه درجه لرده ضرره دوچار اولاجني حساب ائتمک مجبور بولنديغي و بناء عليه بوندن فضله سيله مواخذه ايدلمسناک حقنر اولاجني ملاحظه سيله ايضاح ايدلمکده در .

موسیو پلانیول بو تفریق بی لزوم ، اساسسز و صنعی بولمقده در . دیورکه : «ایکی نوع قصور آراسنده موجودیتی ادعا اولنان فرق تامیله اساسدن اعاریدر . هر ایکی قصورده بالنتیجه عینی صورتله بر وجیه تولید ایدرکه ، بو وجیه نك موضوعی سببیت ویریلن ضرر نك تضمینندن عبارتدر . هر ایکی قصورده بر وجیه متقدمهیه استناد ایدر و هر ایکیسیده بو وجیه متقدمه نك اخلاندن عبارتدر . یالکسر قصور جرمی faute- delictuelle ، دینلن حالده اخلاص ایدیلن وجیه موضوعی منق و عدم اجرا و ایفا اولان بر وجیه قانونیه در . »

پلانیول بو اعتراضلرینه علاوه اولسه اولسه قوانین موضوعه و تطبیقات ساحه سنده
بو تقسیمه مستند بعض احکام قانونیه موجود اولایله جکئی فقط علم و نظریات ساحه سنده

صنعی و بی فائدہ اولدیغنی و بر سبب موجودتی بولندیغنی ، اخلاص ایدیلن وجیهه نك ماهیتندہ کی فرقہ ک قصورہ مؤثر اولامیہ جغنی سویله کدن صوکر ا قلاسیکلرک استناد ایتدکری اوچ نقطه نظری ده آری آری تدقیق ایدیور :

« قصورک درجه سنی تعیین اعتباریله یاپیلن تفریق تماماً ظاهریدر . بوراده وجیهه نك درجه وسعت و شمولی قصورک درجه سیله قاریشدر لمقده در . مدیونک مواد عقدیه ده درجه مسئولیتی تعیین ایدن ۱۱۳۷ نجی ماده قصورہ دکل وجیهه عائد بر مسئله دن بحث ایتکده در . یعنی بوماده مدیونک وجیهه سنی ایفا ایدرکن تعقیبه مجبور اولدیغنی دقت و احتیاطک درجه سنی تعیین ایدیور فقط بروجیهه نك موجودتی قبول ایدیلن ساحه لرده بوجیهه نك عکسنه حرکت ؛ وجیهه ایستر قانونی ایستر عقدی اولسون ، فعل هانکی درجه دن بولنورسه بولنسون ؛ قصور تشکیل ایدر . بوراده موضوع بحث اولان ؛ مدیونک وجیهه سنده نه درجه لرده قصور ایتدیکی دکل ، رابطه حقوقیه سنك و تعقیبه مجبور اولدیغنی دقت و احتیاطک درجه سنك تعیینندن عبارتدر .

بوعتبارله وجیهه نك عقدی و قانونی قسملرینه تفریقی قصورک درجاتی تعییننده براهیتی حائر دکلدر . بوتفریق موضوع بحث و جائیک منبعی دکل ، موضوعنک ماهیت و درجه سنندن عبارتدر بناء علیه (مدیون debiteur) ک « قصور اخف La faute tres légère » دن مسئول اولوب اولمدیغنی نقطه سنندن زیاده درجانه تابع مثبت بر فعلک ایفاسی ایله می ، یوقسه مطلق صورتده برعدم ایفا واجرا ایله می مکلف بولندیغنک تدقیق اقتضا ایدر .

کلفه بینه مسئله سنه کلنجه : بروجیهه عقدیه ایله وجیهه قانونیه نك اخلاصی آراسنده بر فرق تصور ایدن عمومی ملاحظات بونقطه ده جدی بر ایضا حدن عاریدر . فی الحقیقه موضوعی همان عینی اولان و بریسی بر عقد دولایسیله دیگری بر قانون حسیله برر وجیهه نك معتمدی بولسان ایکی « مدیون Debiteurs » ی آری آری قاعده لره تابع طوتمقده جدی بر سبب تصور ایدیله مز .

حقیقی بر فرق آنجا ق تضمیناتک مقدار نی تعیین نقطه سننده موجوددر فی الحقیقه ایکی نوع قصورده تقدیر ایدیله جک ضرر و زیان عینی دکلدر فقط بو فرقده اکثریتله تطبیقاتده افعال مادیه اوزرنده بناء علیه مقدار ضررک تعیین و تثبیتنده حاکمک حائر اولدیغنی مطلق حق تقدیر حسیله زائل اولمقده در .

فرانسه قانون مدیسنک ایکی نوع قصور آراسنده وضع ایتدیکی بوتفریق آئی براساسه استناد ایتدیرلمه مشدر . قصد اضرا له حرکت ایتمه مش (مدیون *debiteurs*) لره ؛ مواد عقديه ده تضمیناتدن یاپیلن تزیلات عینی سبیدن دولایی بر عقد موجود اولیان حاللر ده تطبیق ایدلمه لیدر .

« یرینگ *hering* » ده عینی فکرده در بو حقوقشناسه نظر آده « مسئولیت ایله تضمینات آراسنده توازن » اساس اتخاذا ایدملی یعنی درجه مسئولیتک چوقلغنه ویا آزلغنه کوره مقدار ضررده چوق ویا آز اولمالیدر . حالبوکه یوقاریده عرض ایتدی کمز وجهله « قصور جرمیده هر نه صورته اولور سه اولسون حصوله کلن ضررک تماماً تضمین ایتدیرلمسی پرنسپیی بوفکره منافی و مدیون ایچون پک آغیردر . بونقطه نظر کوره جرم *delit* » ایله « شبه جرم *quasi-delit* » آراسنده بفرق کوزتمک وایکنجنیک فاعلرینی داها خفیف بر تضمیناته محکوم ایتمک لازم کلیر .

پلانیول یاپیله جق حقیقی بر تقسیمک و جائبک ماهیتلرینه کوره اولاجغنی و « مدیون *debiteur* » بر شئیک اعطا ویا ایفاسنی تعهد ایتدیکی احوالده یالکنز بوجیه نک موجودیتنی اثبات ایتمکه ایفاسنی ایسته مک داینک حق اولدیغنی و کندیسنی تعهدندن قورتاره جق بر سبیک موجودیتنی اثبات ایدنجیه قدر مدیونک مسئول اوله جغنی ، بونک اصول محاکمه نک طبیعی بر قاعده سی اولوب بر قصور فرضیه سنه مستند اولدیغنی و مدیونک منفی بوجیه ایله مکلف اولدیغنی احوالده وجیه سنک عکسنه حرکتی هنوز ثابت اولدیغندن بو حرکتک موجودیتنی ادعا ایدن طرفک اثبات ایتسی ده طبیعی اولدیغنی بناء علیه کلفه بینه نقطه سندن حقیقت حالده ایکی ایکی نوع و جائب آراسنده فرق موجود سه ده بو ؛ وجیه نک عقدی ویا قانونی اولماسندن دکل موضوعنک مثبت ویا منفی ماهیتده بولماسندن متولد اولدیغنی سویلیور .

یوقاریده بیان ایلدی کمز وجهله پلانیول *Planiol* اعتراضلرینک قوت و اهمیتنه رغماً بو مسئله ده اقلیتده قالمقده در . اجتهاد محاکم اکثریت مؤلفین ایله برابر بو نظریه نی الان محافظه ایدیور . ۱۸۹۰ تاریخنده « آنجق جرائم *delits* و شبه جرائم *Puasi-delits* - متعلق مواده فاعل ، فعلنک هر هانکی بر قصورینه عطفی ممکن اولان ضرر لرینی تضمینله مکلف طوتیلور . ۱۳۸۲ نجی ماده ایله بونی تعقیب ایدن ماده لر بر عقددن متولد وجیه نک ایفاسنی اثناسنده ایشله نیلن بر قصوره تطبیق ایدیله مز بواحوالده قانون مدمنک ۱۳۷ نجی

ماده سنک وضع ایستیکی پرنسب یعنی مدیونک آنجق مدربر عائله رئیسک ارتکاب ایتمه جکی.
خطالردن مسئول اولاییه جکی اساسی تطبیق اولنور ، [استدعا دائره سی ۲۱ کانون ثانی
۱۸۹۰ ؛ سیره : ۱۸۹۰ ، ۱ ، ۴۸ ؛ دالوز : ۱۸۹۱ ، ۱ ، ۳۸۰] دییهن فرانسه محکمه تمیزی.
عینی نقطه نظری ۱۹۲۲ دهده تکرار ایدیور [حقوق دائره سی ۱۱ کانون ثانی ۱۹۲۲
غازمت دوباله ۱ ، ۹۲۲ ، ۳۳۴] .

قصورك هر قسمك ساحه تطبیق آیری اولق اعتباریله بر عقدك اجرایی موضوع
بحث اولان احواله آنجق « مسئولیت عقدیه responsabilité Contractuelle دن
استعانه اولنه بیلیر .

قصورك ایکیه تفریقی نظریه سنی قبول ایدنلر بو فکرک پک منطقی اولدیغنی ادا
ایتمکده درلر . فی الحقیقه کرک فرانسه قانون مدنیسی و کرک عینی عائلهیه منسوب قوانین
مدنیه [۰] مختلف فصللرده اوصاف خصوصیه سیله ایکی نوع مسئولیت طانیدینی حالده
بر مدعینک برنوع مسئولیتی کنیدیسی ایچون فائده لی بولمادیغنی تقدیرده دیکرندن استعانه
ایده بیله جکی قبول ایتمک بومواد قانونیه نی اهل ایلهمک دیمکدر . مدعی ایچون ایکی نوع
مسئولیتدن برنی انتخاب ایده بیلیمک حقنی طانیان حقوق مدنیه متخصصلردن موسیو
(بارتن Bartin) ده مدیون ؛ debiteur عاقلدرک مقصدینه نظراً عقدك منشأی اعتباریله ،
مسئولیت محدودیه تابع اولاجغنی اثباته موفق اولورسه مسئله نك باشقا شکه کیره جکی
علاوه ایتمکده استعجال ایدیور . حالبوکه بویه برمسئولیت محدودده (شیرونی Chironi) نك
دیدیکی وجهله دائماً عقودك تحتنده مستردر . فی الحقیقه برنوع ودرجه ده دقت واهتمامه
عرض افتقار ایدن بر عقدده طرفیندن داها فضله بر تدبیر واحتیاط ایسته مک عاقلدینک
مقصدلرینه موافق دکلدر . برشی اوزرنده عینی جرم مدنی نی ارتکاب ایدن عاقلد شخص
ثالثدن فضله مظهر مساعده اولماملیدر ؛ دینه بیلیر فقط عینی زمانده غایه اجتماعیه سی
اعتباریله بر اشتراکدن عبارت اولان عقود بالجبوریه عاقلدری معقود علیه ایله داها
فضله تماسده بولمغه سوق ایده جکی و بالنتیجه اشبو شیئه بر ضرری دوقونمی

[۰] فرانسه قانون مدنیسی ۱۳۸۲ نجی ماده ومواد متعاقبه و ۱۱۴۶ نجی ماده ایله متعاقب ماده لر ؛
قناده قانون مدنیسی ۱۰۵۳ ومتعاقبی ماده لر و ۱۰۶۵ ماده ومواد متعاقبه ؛ ایتالیان قانون مدنیسی
۱۱۵۱ نجی ماده ومواد متعاقبه ۱۲۱۸ نجی ماده ومواد متعاقبه ؛ اسپانیا قانون مدنیسی ۱۰۹۴ نجی
ماده ومواد متعاقبه ۱۹۲۲ نجی ماده ومواد متعاقبه .

احتمالاتك دها زياده اولاجفئ ده داخل حساب ايتك لازمدر . بو اعتبارله كرك عاقدرك و كركه قانونرك مقصدينه نظراً بو احتمال اضرارك عاقدك بي نهايه مسئوليتنه منجر اولماسي ايجاب ايدر .

نظريات ساحه سنده تدقيق اينديكمز اشبو نظريه ؛ مساعيدن متحصل مخاطرات نتايجنك پاترونه تحميل اولنه جفنه متدائر فرانسده نشر اولنان ۹ نيسان ۱۸۹۸ قانوننك نشرندن مقدم فرانسه و بلجيقاده عملنك اثنای مساعيده اوغرادينى ضررلردن دولاني پاترونه رجوعنده مهم بر رول ايفا ايتشدرد . فى الحقيقه عمله مساعيسى ائناسنده ، پاترونك قصد طمعه و ياخود ديكر بر دوشونجه ايله تدابير احتياطيه ده قصورى نتيجه سنده ، بر قضايه اوغرادينى تقديرده اشبو قصورى اثبات مجبوريتنده قالير و اكثر ااثباته موفق اوله ميه رق ضرر و زياندن محروم اولوردى قوانينى زمانك احتياجانته و ايجابات عدالته كوره شاين حيرت بر صورتده تفسيره موفق اولان فرانسر حكامى پاترونك مسئوليتنى عقدى عد ايتك صورتيله عملنك مغدور اولماسنه چاره بولديلر . بو اجتهاده نظراً پاترونه عمله آراسنده منعقد انجاره عمل مقاوله سى يالكز ايشجينك عملنى پاترونك ده بونك مقابلنده مناسب بر اجرت اعطاسنى تعهدندن عبارت دكلدر . بو مقاوله ايله پاترون عيى زمانده عملنك امنيتنى تأمين ايچون بوتون وساطلى احضار ايتكى ده تعهد ايتشدرد . بناء عليه عملنك قضاذه اولوشى پاترونك اشبو وجيبه سى ايفا ايتديكنه بر قرينه در . پاترون بو كى تدابير رعايت ايتديكنى و بناء عليه قضاذه مقصر اولمديغنى ادعا ايديبورسه اشبو كيفيتى اثبات ايتسى ايجاب ايدر .

قصورك بوجه معروض تفريقنه عليه دار بولنان پلانيول Planiol بو اجتهادى پك شاين تنقيد بوله رق دييوركه : « پاترونك عملنك امنيتنى تأمين وجيبه سى بر عقددن نشأت ايتمش اوليوب قانونك توليد ايتديكى بر مجبوريتدر . اساسى قانونى اولان بروجيبه يى عاقدن يالكز مقاوله لرنده تصریح ايتمكه اشبو وجيبه نك ماهيتى تبدل ايتمش اولماز . عيى قضانك بر عمله ايله بر شخص ثالثك باشنه كلديكنى فرض ايديكز . مثلاً مانورا يابان بر لوقوموتيف عيى زمانده بر شمندوفر عمله سيله بر يولجى چيكنه مش بولنسون . بو حالده پاترون عيى سببدن هم مأمورينه همده كنديسيله آراسنده بر رابطه حقوقيه ، برايجار عمل مقاوله سى موجود بولتيان شخص ثالثه قارشى مسئولدر . پاترونك بو وجيبه سى مقاوله دن مستقل اوله رق موجوددر . فى الحقيقه بوراده كى وجيبه اهمال و تراخيله آخرك نفس و حياتنه بر ضرر

ایراث ایتھمک وظیفہ عمومیہ سیدر . فصل شخص ثالثہ قارشی تدابیر احتیاطیہ اتخاذینہ
پاترونی مجبور قیلان ایجارہ عمل مقاولہ سی دکلسہ عملہ یہ قارشی دہ بویله بر تعهد تولید ایتھمک
ایچون بو مقاولہ دن استعانہ یہ لزوم یوقدر . آنجق استثنائی وجائبده یعنی وظائف طبعیہ مزہ
عقدلہ انضمام ایدن ، حریت طبعیہ مزہ تعهدات فردیہ ایله تقیید ایلین وجیبہ لرده ماهیت
عقدیہ موجوددر .

شمندوفر قضالرنده مسئلہ مختلف فیہ در : اگر ضرر امتعہ تجاریہ یاخود قولی پوستال
کبی شیلرہ عارض اولمشہ (قصور عقدی *faute Contractuelle*) موجوددر . نقلیات
متعهدی دفعاً اسباب مجبرہ بی اثبات ایدہ مدیکی تقدیرده ۱۷۸۴ نجی مادہ یہ توفیقاً مسئول
اولور . فقطہ ، یولجی مجروح اولمشہ ضرر و زیان آلابیلرسی ایچون ۱۳۸۲ نجی مادہ یہ
توفیقاً شمندوفر قومپانیاسنک قصور بی اثبات ایتھی ایجاب ایدر [محکمہ تمیز ۱۰ تشرین
ثانی ۱۸۸۴ دالوز : ۴۳۳، ۱۸۵۰؛ سیرہ : ۱۲۹، ۱۸۵۰ - محکمہ تمیز ۱۴ کانون اول ۱۹۰۳
سیرہ : ۲۶۱، ۱۹۰۴] بعض دفعہ اجتہاد محاکم تحول ایتھمکده در [پارس ۲۳ و ۲۷
تموز ۱۸۹۴ دالوز : ۶۳، ۲، ۹۵۰] بعض محاکم ایسہ عمومیت اعتباریله قضا لک قومپانیانک
اهمالدن حاصل اولدیغنی نظر اعتبارہ آلہرق قومپانیا علیہ قصور قرینہ سنک موجودیتی
قبول ایتھمکده در [زوئن ۳ کانون اول ۱۸۹۸ دالوز : ۳۱۲، ۲، ۹۹۰؛ سیرہ : ۱۹۷، ۲، ۹۹۰]
بعض احوالده ایضاح ایتدی کمز پرنسیپک خارجنہ چیقمق ، ایکی نوع مسئولیتی مزج
ایتھمک مجبوری کوریلور ، بو کبی احوالی بر قاج سہری دہ ملاحظہ ایدہ بیلیرز :
اول امرده بو استثنایہ ؛ عقدی اخلاص ایدن فعل عینی زمانده بر جرم جزائی تشکیل
ایتدیکی احوالده تصادف ایدیلیر . اکثریت مؤلفینہ نظراً بو حالہ ۱۳۸۲ نجی مادہ قابل
تطبیقدر .

بورادہ بر جرم جزائی تشکیل ایدہ جک درجہ دہ شدتی بر صورتده عقدی اخلاص
ایدنلرہ قارشی طبعی بر عکس العمل موجوددر . فعل قصدہ مقرون اولدیغنی تقدیرده
بو شدت قابل ایضاحدر . فقط جرم علی العادہ بر اہمالدن ویا دقتسزلکدن تولد ایتشمسہ
حقوق مدنیہ مدرسلرندن موسیو (دہموغ *Demogue*) ہ کورہ مسئلہ جای تردددر .
چونکہ بو کبی احوالده قواعد عادیہ من آریلہ جق درجہ دہ ابراز شدت لزومی ایضاح
ایدہ جک بر سبب موجود دکدر .

عاقدلر آراسندہ (مسئولیت جرمیہ *responsabilité délictuelle*) احکامی تطبیق

ایده‌ی نه‌جک اینکنجی سهری فرانسه قانون مدینسنک ۱۳۸۴ نجی ماده‌دن ۱۳۸۶ نجی ماده‌یه قدر اولان موادنده [۱۰۵۴ : ۱۰۵۵ قنادا قانون مدینسی ؛ ۱۱۵۳ : ۱۱۵۵ ایتالیا قانون مدینسی ؛ ۱۴۰۳ : ۱۴۰۵ فلمنک قانون مدینسی] موضوع بحث اولان برشخصک تحت نظارتنده بولندیردینی صغارکی آخرک افعالنندن یاخود حیوان ، اشیا کی تحت محافظه‌سنده بولندیردینی اموالک تولید ایتدیکی ضررلردن مسئول ارلدینی احوالدر بو احوالده اجتهاد محاکم اکثریتله ۱۳۸۵ نجی ماده وسیله‌سیله « مالکک ؛ حیواننک تولید ایلدیکی ضررلردن یالککز اشخاص ثالثیه قارشى دکل کندی خدمتنده بولنان اشخاصه قارشى ده مسئول اوله‌جغنی » قبول ایتمکدهدر [حقوق دائره‌سی ۲۶ مایس ۱۹۰۲ سیره : ۱۹۰۲ ، ۱ ، ۴۴۸ - حقوق ۱۹۰۲ ، ۱ ، ۳۱۰ - استدعا دائره‌سی ۲ تموز ۱۹۰۲ سیره : ۱۹۰۲ ، ۱ ، ۴۴۸ - حقوق دائره‌سی ۲۵ حزیران ۱۹۱۴ سیره : ۱۹۱۶ ، ۱ ، ۱۵۰ - حقوق دائره‌سی ۹ مارت ۱۸۸۶ سیره : ۱۸۶ ، ۱ ، ۲۴۴] .

بوکا مماثل بر مسئله‌ده فرانسه استیناف محکمه‌لری متردد کورینیور : محاکم مذکوره مالککاره مخصوص مسئولیتی مالک ایله مستاجر آراسنده تطبیق ایتدیکی بعض کره‌ردایتدیکی [پارس ۱۷ کانون ثانی ۱۹۰۵ سیره : ۲۲ ، ۳۰۱] حالده بعض کره تطبیق ایتمکدهدر . [نالنسی ۱۱ نیسان ۱۹۰۷ دالوز : ۱۹۰۸ ، ۵۰ ، ۲۹] .

غیر ذیروح اشیاادن حصوله کلن ضررلره متعلق موادک عاقدلر آراسنده قابل تطبیق اولوب اولمدینی مسئله‌سنده‌ده عینی تردد و ابهام حکم‌سورمکدهدر . بعض محاکم بوموادک تطبیقنی پک صریح و واضح برصورتده رد ایتمکده [بوردو ۲۱ نیسان ۱۹۱۳] بعضیلری ایسه عکسنی التزام ایتمکدهدر [سن محکمه‌سی ۲۵ کانون ثانی ۱۹۰۳ دالوز : ۱۹۰۴ ، ۲۰۷] . بو اعتبارله عاقدین آراسنده کی مناسباته مسئولیت جرمیه responsabilité de lictuelle احکامنک یعنی ۱۳۴۸ نجی ماده‌نک تطبیق ایده‌یه بیله‌جکی نظریه‌سنک حال حاضرده قبول ایلدیکی قطعیتله ادعا ایده‌یه‌مزم . اساساً یوقاریده موضوع بحث ایتدیکمز مسائله (مسئولیت جرمیه responsabilité délictuelle) نک تطبیق ایده‌یه بیلیمسنی اسباب سائره ایله‌ده ایضاح ایده‌ییلرز ، آخرک ویا اشیا‌نک ضررلردن برشخصک مسئولیتی حادثاتی دوغریدن دوغری‌یه بوموادده مندرج بولندینی جهتله بالطبع بوکی مسائله‌ک اول خاطره کله‌جک بوماده‌لردر .

مسئولیتك ایکی به تفریقك نظر اعتباره آلمدینی احوالك اوچنچیلی ؛ بر شخصك
مسئولیتك مقوله ایله پك زیاده تحدید ایدلمش بولندینی احوالدر .

قصور عقدی *faute Contractuelle* ده عاقدك بالذات گندی افعالندن بیله مسئوله
اولیه جنی شرطك معتبر اولوب اولمدینی پك شایان دقت بر مسئلهدر . بوشرطی ایشله نسی
محمل قصورلك سیغورطه سی ایله قاریشدیر مامق لازمدر . تطبیقاتده ؛ مسئولیت سیغورطه سی
assurance de responsabilité دییه بیله جكمز بوعقده اکثریتله تصادف ایدلمكدهدر .
اوتوموبیللك آخره ایراث ایده جكمز ضررله قارشى اوتوموبیلجیللك یاپدقلى سیغورطه لر
بونوع تعهداته بر مثال تشکیل ایدر . بوقبلدن اوله رق مساعیدن متولد قضالره قارشى یاپیلر
سیغورطه پولیچهلرند متشبثی ، معذور کوریه میه جك خطالینه قارشى بیله سیغورطه ایدن
شرائطه تصادف ایدلمكدهدر . ینه بومیانده سرخوش برحالد اوتوموبیل سوق ایدن شو فورلك
مسئولیتلى بیله سیغورطه ایدلیکی واقعدر . بونوع تعهداتك معتبر عد ایدلمسنه قارشى رفع
ایدیلن اعتراضات پك زیادهدر . مع مافیه سیغورطه ایتدیرن اشبو سیغورطه ایله قصورینك
نتایجندن معاف طوتیلمش اولماز بلکه شخص ثالثه ویره جکی تضمیناتله سیغورطه دن آلاجنی
تضمینات بیننده بر تقاص یاپمش اولور . بو نقطه نظر دن اشبو عقد اشخاص ثالثه ایچون
ضررلى دهل بلکهده فائده لیدر .

فقط دوغریدن دوغری به قصور دن مغدور اولاجق کیمسه ایله مقصر آراسنده بر عدم
مسئولیت مقوله سی منعقد ایسه محاکم (حیاه *dol*) و (آغیر قصور *la faute lourde* ،
(ایله حقیف قصور *la faute légère*) آراسنده بر تفریق یایمقده وایکنجیلر ایچون بونوع
شرائطی معتبر عد ایله مکدهدر . [حقوق دائره سی ۱۵ مارت ۱۸۷۶ دالوز : ۱۸۷۶ ،
۱ ، ۴۹۹ ؛ سیره : ۱۸۷۶ ، ۱ ، ۳۳۷]

بوساحده عدم مسئولیت شرطك ، بعض دفعه خلق ایچون پك تهلكه لی نتایج تولید
ایتمه منسی تأمین مقصدیله ، تأثیراتی تحدیده چالیشان ، ناقابل مقاومت بر جریان تصادف
ایدلمكدهدر . بوتیجه به واصل اولمق ایچون ؛ مسئولیت عقدیه *responsabilité Con-*
tractuelle نك بونوع شرائطه پك زیاده تحدید ویا تمامیه حذف ایدلیکی احوالده یرینه
مسئولیت جرمیه *responsabilité delictelle* قائم اولاجنی بیان ایدیایور . بوقبلدن اوله رق
بر محکمه استیناف [بوردو ۳ تموز ۱۹۰۹ سپره : ۱۹۱۱ ، ۲ ، ۲۳۳ موسیو *Ferron*

توطیه؛ دالوز ۱۹۱۳؛ ۲، ۴۹ موسیو Chéron لوطیه [برقولی پوستان نقلنده قصور ثابت اولدینی تقدیرده اشبو قصورناقلک تام برقصور عقدینی بیله اولسه ۱۳۸۲ نجی ماده ایله مؤید مسئولیت جرمیه نك مسئولیت عقدیه به منضم ویا مقامنه قائم اولاجقنی قبول ایتدی.

مع مافیه بونقطه ده اجتهاد محاکم قطعیت کسب ایتش عد ایدیه مز پارس و جزایر محکمه لری بعض قرارلرنده بونقطه نظرک عکسنی التزام ایتش لردر. پارس محکمه سی برقرارنده؛ قانوناً غیرمسئول اولان پوستان اداره سنه برقولی پوستان تودیع ایدن مرسلک؛ اشبوامانتک سفینه ایله نقلی اثناسنده، سفینه ده ظهور ایدن بریانغینده یانسی حسبیله ۱۳۸۲ نجی ماده به توفیقاً؛ واپور قومپانیاسی علیه اقامه دعوا به صلاحیتی اولمدیغنی قبول ایتدی. محکمه اشبو قرارنده ۱۳۸۲ نجی ماده نك آنجق طرفینک مناسباتی تنظیم ایچون برمقاوله نك موجود اوله میه جغنی احواله تطبیق ایدیه جکنی حالبوکه حادثه ده پوستان اداره سنه قولی یی تودیع ایدنلرک واپور قومپانیاسی ایله دوغریدن دوغری به شرائط نقلیه یی قرارلاشدیرمه صلاحیتدار اولدقلرینی و بناءً علیه بویله برمقاوله آرایه کیرمدیکی حالد به بیله مسئولیت جرمیه قابل تطبیق تطبیق اولیوب مرسل پوستان اداره سیله یایدینی مقاوله ایله مذکور اداره یی قومپانیا مقامنه اقامه ایتدیکنی بیان ایدیور. فقط محکمه تمیز نقلیات مقاوله سنده؛ پاکت، نقلیات مأمورلری طرفندن چالندینی تقدیرده مسئولیت جرمیه یی قبوله میال کورینیور [استدعا دأرته سی ۷ کانون ثانی ۱۹۰۷ سیره: ۱۹۰۷، ۳۷، ۱ - استدعا دأرته سی ۱۶ مارت ۱۸۵۹ سیره: ۱۸۵۹، ۱، ۴۶۴ - حقوق دأرته سی ۶ مارت ۱۸۷۲ سیره: ۱۸۷۲، ۱، ۲۸۰ - حقوق ۱۱ مارت ۱۸۷۴ دالوز: ۱۸۷۴، ۱، ۳۳۶] بو احواله شخص معنوی و اساسی عضولری دائماً (حسن نیت bonne foi) صاحبی عد ایدیلیور فقط بوشخص معنوی نامنه حرکت ایدن برچوق مأمورلر برطاقم حیل و دسایسه سلو ایدرلر سه عدم مسئولیت شرطنک تطبیق مفرط بر نتیجه به منجر اولابیلر. ایشته بونقطه ده منطق و تهقنیک دوشونجه لری ایله خلق ایچون آغیر نتایجدن اجتناب آرزوسی آراسنده شدید برچارپیشه کور نمکده در.

بوایی نوع مسئولیتک ساحه قطیعتی واضح بر صورتده تفریق وثیت ایتکده مهم بر مسئله در. ایتالیا حقوق مدنیه متخصصلرندن موسیو Ramella نك فکر نه؛ قصورک برعه نك ایفاسی ویا برعه نك اجرای احکامی وسیله سیله حصولی قصور عقدی عد ایدلسی

ایچون کافی اولیوب انفسی Subjectif برعنصرک یعنی فعل غیر مشروعی ارتکاب ایدن شخصک بو قصوری عقدک اجرا ویا ازاله سی مقصدیه یا پمسی لازمدر . عکس تقدیرده یعنی بو مقصدله دکلده بالکز عقدک اجرای احکامی اثناسنده بر قصور ارتکاب ایدن کیسه نک بو قصوری عقددن تمامیه مستقل اوله رق ماهیت جرمیه یی حائز بولنور .

بوسیستمه نظراً وجیهه عقدیه نک حدودینی تعیین ایده جک قسطاس قصد اولاجقدر . بناءً علیه برکیسه آنجق معین بر معامله حقوقیه یی ایفا ویا بر عقدی اجرا ایتکده اولدینی ضایله بر قصور ایشله دیکی زمان قصور عقدیه مسئول طوتیه جقدر . شو حالده عقدک اجراسنی امال ایدن کیسه آنجق مسئولیت جرمیه ايله مسئول اوله بیله جکدر .

فقط آفاقی Objectif برسیستمک قبولی دها دوغری وداها منطقدیر . بوصورتله عاقدک ؛ عقدک احکامی اخلال ایده بیله جک ، بوتون معاملاتی قصور عقدی عد ایدمک ایجاب ایدر . محکمه تمیزده بر شرکت مدیرینک مؤکلری اولان حصه دارلره قارشى واقع بر قصوری حسیله ده شرکت مدیرلرینک ایفای وکالت ایدرکن ، مقاوله ویا قانونه نظراً ، امور اداره خارجنده واساس اعتباریه بر جرم ویا شبه جرم مدنی تشکیل ایده جک بر فعل ایقاع ایلمری حالنده اقامه ایدیه جک دعوانک آنجق مسئولیت جرمیه responsabilité dclietuelle . مستند اولاجغنی بیان ایتک صورتیه بونقطه نظری قبول ایتمش کورینیور [استدعا دأرهمی ۲۶ کانون ثانی ۱۹۱۰ سیره : ۱۹۱۱ ، ۱ ، ۱۰۵ موسیو پەررو Perroud نک نوطیه] .

حقوق مدنیه متخصصلرندن موسیو ده موغ Demogue نظراً بو حکم غایت دوغریدر . چونکه اشبو شرکت مدیرینک عقدی عد ایدیه جک قصورلری آنجق مقاوله موادینی یاخود قانونک مقاوله یه عطف ایتدیکی بعض احکامی اخلال ایتمی حالنده موجوددر .

بومبحدده پک اهمیتلی وشایان تدقیق بر نقطه ده دوغریدن دوغریه مقاوله نک اخلالی صورتیه اولیوب مقاوله وسیله سیله حادث اولان یعنی مقاوله نک حدوث و حصولی تسهیل ایلدیکی افعاک تعیین ماهیتیدر . بالفرض بر مأمور موقعندن استفاده ایده رک باترونک جک قارته سی اشرا بیلیر . یاخود بر کیسه چالیشدینی بر محله حاضر بولینه بیلمسی دولایسیله بر قضانک حدوثنه سببیت ویرر . موسیو ده موغ نظراً بوراده کی سببیت رابطه سی . مسئولیت عقدیه نک والدی عد ایتک ایچون مهم وانتظام اجتماعیه متعلق اسباب

موجود در ۹ نisan ۱۸۹۸ تاریخی مساعدین متولد قضااره متدائر قانون فرانسه ده مساعییه متعلق افعال ویا اسبابدن متحصل قضاارك جمله سنی مساعدین متولد عد و اعتبار ایله مشدر . اجتهاد محاکمه ایش صاحب لرینی ، مأمور لرینک وظیفه لرینه متعلق فعل لرندن دولایی مسئول تلقی ایتمکده در . [محکمه تمیز ۵ تشرین ثانی ۱۸۵۵ سیره : ۱۸۵۷ ، ۱ ، ۳۷۵] .

بعض کره بر شخصه قارشی مسئولیت عقدیه توجیه ایدن بر فعل دیگر بر شخص حقتده مسئولیت جرمیه حصوله کتیره بیلیر . مثلاً بر کیسه تهله کی بر ماده بی ودیعه اوله رق آخره تودیع ایتسه و بو ماده بر قضا حصوله کتیره مستودعه قارشی مسئولیت عقدیه و اشخاص ثالثیه قارشی مسئولیت جرمیه ایله مؤأخذه ایدیه جکدر . پلایول تقریقه اعتراض ایدرکن بوکا مماثل بر مسئله ده بونتیجه بی شایان تنقید بولدیغنی کورمشدک . بوقیلدن اوله رق فنا یاپیلمش بر آسانسورک ساقا طلانمسندن مذکور آسانسورک بولندیغنی محله مسافر لکه کلن بر کیسه مجروح اولسه آسانسورجینک مشتریلرینه قارشی مسئولیتی عقدی ، زیارتجیه قارشی مسئولیتی جرمیدر .

مستأجر ثانینک موجر اوله قارشی اولان مسئولیتی ده پک شایان نظر در :

بغض مؤلفر بوراده تمثیل représentation نظریه سندن استفاده بی توصیه ایتمکده در . بونلره کوره مستأجر اول ایله ثانی آراسنده موجود تمثیل مناسباتی ایکنجی بی کندیسنه نظراً عقداً اجنبی حکمنده اولان (داین Créancier) ربط ایدر . بناء علیه مستأجر ثانی مستأجر اولک ممثلی اولق حسیله بومناسبت تمثلیه استناداً کندیسنک مستأجر اولدن دهها آغیر بر مسئولیتیه دوچار ایدلمسه اعتراض ایده بیلیر . فقط موجر اول ایله مستأجر اول آراسنده کی عقدده آخره ایجار صراحاً منع ایدلمشه بالطبع مسئله بو صورتله حل ایدیه مز . بوسورتله ، مأجور خلاف عقد کندیسنه ایجار ایدیلن ، مستأجر ثانی موجر اوله قارشی غیر عقدی بر صورتده extracontractuellement مسئول اولور .

عینی اشخاص آراسنده عینی فعلدن متحدت مختلف ضررلردن دولایی ایکی نوع مسئولیت ده موضوع بحث اوله بیلیرمی ؟

(ساله Saleille) بونی قبول ایدیور ومثال اولق اوزره تحت استیجارده بولنان بر محلك محترق اولسی واثای حررقده عینی مالکک عائد فقط مستأجره ایجار ایدلمش

برطاق منقولاً تکده برابر با نسی حالی ذکر ایدیور . محکمه تمیز استدعا دائره سنک
[۱۱ شباط ۱۹۰۲ سیره : ۱۰۹۲ ، ۱ ، ۳۰۸] تاریخی قرار می ده عینی مالد در .

مسئله ای احاطه ایچون مسئولیتک تولید ایتدیکی وجبه نك ماهیتی تدقیق ایتك ایجاب
مدر : عیجا مستأجر یالکر غیر منقولك عدم اعاده می و بونك تفرعائی کبی خصوصاً اتدن
دولایی مسئول اولاجقدر ؟ یوقسه کندی علیه بر قصور قرینه می موجود و بناء علیه
قصورینك بتون نتایجنه تحمل مجبور بتنده میدر ؟

اجتهاد محاکم اوزون زماندنبری بو خصوصده مستأجر ك مسئولیتی یالکر غیر منقولك
عدم اعاده می و تفرعانه منحصر و بناء علنه مسئولیتی بر قصور قرینه سنه دكل وجیه عقیده یه
مستند اولدیغنی قبول ایتشدیر . شو حالده مستأجر ك ؛ قصورینك دیگر نتایجندن ، ایجاب
ایدرسه ، آیریجه مسئول اولمی لازمكك ك و بالنقیجه عینی فعلدن دولایی عینی اشخاص
آراستده ضررك تخلفی حسیله ایکی نوع مسئولیتك اجتماعی ممکن اولاییه جکدر .

صریح سامی

